

1861, idet den Forudsætning, man den Gang havde, at man kunde paalægge Kirkeejerne at udvide Kirken, ikke efter den foreliggende Højesteretsdom længere er til Stede. Jeg kan heller ikke se rettere, end at Lovforslaget, som det her foreligger, i det hele og store bygger videre paa Loven af 1861, og at hele den Ordning, som Lovforslaget her foreslaar, er en rimelig og retfærdig Ordning vedrørende de Foranstaltninger, som skulle finde Sted ved Udvidelsen af en Kirke. Jeg vilde gerne her fremdrage et enkelt Punkt, som jeg mener kunde give Anledning til nogen Eftertanke. Der staar i Loven, at hvis en Kirke skal udvides, vil der være Udsigt til, at der som Bidrag fra Staten vil kunne gives Halvdele af Omkostningerne dertil, som Menigheden altsaa faar til Hjælp til Udvidelsen. Men samtidig dermed skal Kirken, hvis den er i privat Eje, overgaa til Menigheden. Jeg ser nu ikke i og for sig nogen særlig Grund dertil, thi hvis vedkommende Tiendejer selv kunde ønske at udvide Kirken med et saadant Tilskud, var det jo egentlig ogsaa naturligt, at han blev staaende i det samme Forhold, hvori Menigheden skulde staa, altsaa ogsaa fik Tilskud til denne Udvidelse. Det er et Moment, jeg dog vil tillade mig at fremdrage, om ikke Retfærdighed kunde tale for, at den samme Ret kunde gælde for den ene som for den anden. Det ærede Medlem, der indlede denne Forhandling, fremhævede, at det var rimeligt, at der blev givet fuld Erstatning, hvis man foretog en saadan Foranstaltning, som jo paa en Maade er en Ekspropriation overfor Kirketiendejeren, hvis han ikke frivillig opgav sin Ejendomsret over Kirketienden. Det er en ikke urimelig Fordring, som ogsaa forekommer mig egnet til at foranledige en Overvejelse i det Udvalg, som skulde nedsættes.

I øvrigt har jeg ikke videre Bemærkninger at gøre til Lovforslaget, som forekommer mig rigtigt affattet, og jeg tilraader, at man søger at faa ophøjet Lovforslaget med de Ændringer, hvortil der kunde findes Anledning, til Lov snarest muligt.

Dalsgaard: Ogsaa jeg finder, at den Højesteretsdom, der faldt sidste Foraar angaaende Brønderslev Kirkesag, har nødvendiggjort en Lovordning for det Omraade, der her er Tale om. Jeg kan ogsaa i det væsentlige tiltræde det Forslag, der er forelagt os af den højtærede Kultusminister, men jeg ønsker dog at gøre

et Par Bemærkninger om Enkeltheder, hvor jeg ikke er helt sikker paa, at det rette er naaet.

I § 3 forudsættes det, at Kirken med Hensyn til Ejeforhold kun kan være stillet i et af to Tilfælde; enten ejer den sig selv, eller ogsaa ejes den af andre, og det er formentligt ogsaa rigtigt nok. Men dernæst synes det mig, at der i § 3 gaas ud fra, at de Kirker, der ejes af andre, altid ville være ens stillede, enten have deres hele Tiende eller, naar Tiendeafløsningen er gennemført, hele Tiendens Afløsningskapital til Sikkerhed for deres Vedligeholdelse etc. Men det vil ikke altid være Tilfældet, naar Tiendeafløsningen er tilendebragt. Der er jo en ikke uvæsentlig Del af den samlede Kirketiende, der ejes af Yderne, og efter Tiendeafløsningslovens § 25 kunne saadanne Kirker blive stillede paa fire forskellige Maader. De kunne gaa over til at blive Kirker, der eje sig selv. De kunne gaa over til at blive ejede af en større eller mindre Del af de tidlige Tiendeydere, men for at disse kunne beholde Raadigheden over Kirken, skulde de være saa mange, at de repræsenterer mindst Halvdelen af det tiendeydende Hartkorn. Endvidere kan en saadan Kirke, hvis Tiende kun delvis har været ejet af Tiendeyderne, gaa over til et Interessentskab bestaaende dels af Tiendeydere dels af Tiendejere. Og endelig kan den gaa over til blive ejet alene af de Tiendejere, der have ejet en Del af Kirkens Tiende. Disse Kirker kunne saaledes med Hensyn til deres økonomiske Forhold blive stillede meget forskelligt indbyrdes og ikke lidt forskelligt fra de Kirker, hvor hele Tiendens Afløsningskapital er til Stede. I de Tilfælde, hvor saadanne Kirker gaa over til at eje sig selv, blive de stillede ligesom enhver anden Kirke, der ejer sig selv. Hvor de blive overtagne af Tiendeyderne, bliver der henlagt en Kapital til Kirkens fremtidige Vedligeholdelse, men desuden komme de Tiendeydere, der overtage Kirken, til at hæfte med deres Ejendomme til yderligere Sikkerhed for Kirkens Vedligeholdelse. Hvor et Interessentskab overtager Kirken, bliver der ikke alene henlagt en Vedligeholdelseskapital og paalagt de Ejendomme, som ejes af de Tiendeydere, der ville bevare Medejendomsretten til Kirken, en Forpligtelse, men desuden henlægges hele Afløsningskapitalen for den Del af Tienden, som de vedkommende Kirketiendejere have ejet. Og endelig, hvis det bliver saadanne Kirketiendejere, der alene komme